Anul al 58-lea
10 Pagini

EXEMPLARUE { În România 3 lei / În străinătate 6 lei

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării Dir. G.le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 137 Sâmbătă 24 Mai 1941
10 Pagini

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAŢIUNII" SIBIIU

ABONAMENTE
ÎN ŢARA
Lei 200 pe 3 luni. Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
În străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

ABONAMENTE
ÎN ŢARA
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
şi UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

COMPLETARE NECESARĂ

In aplicarea legilor pentru controlul averilor foştilor demnitari publici, cercetările justiţiei se izbeau de unele justificări, pe cari decretul lege publicat zilele trecute le înlătură definitiv, spre a se stabili calea exemplificatoare a sancţiunilor.

Practica judiciară a anchetelor a determinat cârmuirea să adaoge că sumele încasate de demnitari, în timpul funcţiunii lor, dela alte instituţiuni publice sau dela instituţiuni şi societăţi particulare sub diferite denumiri, precum: tantieme, jetoane de prezenţă, participări la beneficii şi altele, trec în întregime în patrimoniul Statului prin efectul deciziei comisiei de judecată.

Neîncetat am dat în ultimii ani alarma în ce priveşte risipa ce se făcea cu banul public graţie sistemului celor cari făceau confuzie între datoriile ce le incumbau rolul de demnitar al Statului, cu cele ce izvorau din obligaţiile pe cari le aveau în calitatea lor de salariaţi ai întreprinderilor particulare.

Justiţia poate uşor dovedi, chiar din declaraţiile celor supuşi controlului, unde anumite sume reprezentau remunerarea efectivă a unor servicii precise aduse acelor întreprinderi, în dauna intereselor generale ale colectivităţii.

Nu e vorba numai de cumul de salarii, nu ne ocupăm numai de principiul incompatibilităţii, ci de practica detestabilă arhicunoscută a serviciilor pe care foştii demnitari le aduceau, în timpul funcţiunii lor, societăţilor în solda cărora erau în mod permanent.

Se va putea lesne constata că modificări de tarife vamale, concesiuni de terenuri, furnituri şi monopoluri chiar, se făceau neglijându-se complet paza avuţiei naţionale, numai cu scopul de a fi servite instituţiile din care, de formă, demnitarul respectiv demisiona în ziua intrării în funcţiuni, pentruca să fie cooptat în mod automat imediat ce părăsea biroul slujbei sale publice.

Sumele cari pe bună dreptate vor intra în patrimoniul public, nu reprezintă nici pe departe cuantumul pagubelor căşunate avuţiei naţionale, totuşi prevederile noului decret lege au misiunea moralizatoare, pentru a curma dela rădăcină scuzele invocate de cei cari au acumulat averi nemuncite.

Acelaş rol de clarificare îl are şi prevederea că afacerile clasate prin ordonanţa comisiunii de control sau prin judecată, se pot redeschide, pentru dovezi noui sau pentru avere care n'a făcut obiectul cercetărilor sau al judecăţii, cum şi prevederea că ordonanţele de trimitere în judecată se pot completa de comisia de control în timpul judecăţii şi pentru altă avere decât aceea cu care a fost sesizată comisia de judecată.

Intre subterfugiile şi mijloacele de camuflaj ale celor cari din lăcomie au abuzat de rolul lor de paznici ai avutului public şi între marea operă de curăţire a atmosferei înăbuşitoare de trafic şi de afacerism ce a întinat trecutul, nu trebue să fie nicio clipă de ezitare, pentru cercetarea atentă, dreaptă şi obiectivă a reprezentanţilor justiţiei.

Mai mult decât despăgubirile pe cari le-ar încasa Statul, mai mult decât sancţionarea abuzivilor, trebue să ţinem seama de partea educativă pe care trebue s'o insuflăm în sufletele tuturor celor ce vor veni după noi, cari, să fie convinşi, că rătăciţi şi interesaţi s'au putut strecura la conducerea afacerilor ţării, dar că în cele din urmă legea le-a fost aplicată potrivit faptelor lor.

Condiţiunea esenţială a solidarităţii naţionale, a satisfacerii tuturor sacrificiilor pe care Statul le cere cetăţenilor, este aceea a răsplătirii meritului şi a sancţionării vinovăţiilor.

Pe această cale dreaptă se bazează pacinica propăşire a ţării; graţie ei putem fi siguri că opera de refacere şi de îndrumare îşi va da roadele cerute de consolidarea avuţiei naţionale şi de respectul roadelor provenite din munca reală a fiecăruia.

Mai mult ca oricând cei în drept trebue să aibă în vedere principiul indiscutabil: efectele legii depind de veghea pusă în aplicarea ei.

SITUAŢIA PE TEATRELE DE RĂZBOI

Islanda şi bătălia Atlanticului. — Operaţiile militare din Creta şi Africa

de R. SEIŞANU

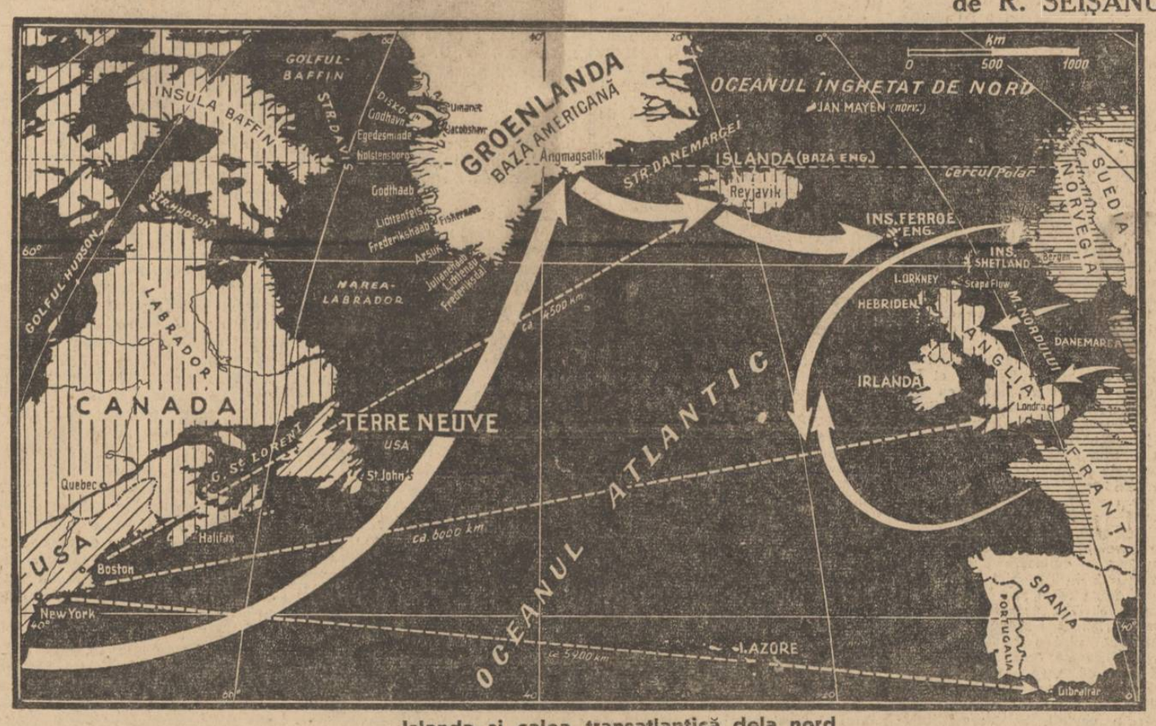

Islanda şi calea transatlantică dela nord

Islanda s'a despărţit de Danemarca şi s'a declarat independentă. De fapt şi de drept Islanda n'a făcut parte din statul danez, ci din uniunea islando-daneză. Ca stat de sine stătător Islanda a recunoscut în 1918 ca suveran al său pe regele Danemarcei, pe baza unui tratat de alianţă. După ocuparea Danemarcei de Germania, Islanda a rămas de fapt separată şi guvernul britanic a stabilit în această insulă o bază navală. In ziua de 17 Mai a. c. Parlamentul islandez—Alting-ul — ocupându-se de raporturile Islandei cu Danemarca, a ţinut să le limpezească şi să le definească, în urma noului situaţii ce s'a creat statului danez prin faptul ocupaţiunii teritoriului său de trupele germane. El a considerat înlăturat tratatul de alianţă dintre cele două state, care implică desfacerea uniunii şi deci separaţiunea.

Presa din Copenhaga dă o altă interpretare decisiunii recente a Parlamentului islandez. Astfel, ziarul „National Tidende" afirmă că Parlamentul islandez a manifestat numai voinţa de a nu prelungi tratatul de alianţă cu Danemarca, în litera şi spiritul său şi aceasta presupune o amânare a stabilirei raporturilor viitoare între cele două ţări până după sfârşitul războiului, când se va hotări dacă uniunea va fi definitiv dizolvată şi Islanda va înlocui regimul monarhic constituţional prin regimul republican.

Prin această interpretare s'ar lăsa o portiţă deschisă pentru restabilirea uniunii. Hotărirea luată în unanimitate, în ziua de 17 Mai a. c., de Parlamentul islandez, a fost comunicată de către însărcinatul de afaceri al Islandei din Copenhaga guvernului danez.

Ce reese din textul acestei comunicări? In punctul 1 se spune:

„Islanda are dreptul să denunţe, în mod definitiv, unirea ei cu Danemarca, deoarece Danemarca n'a fost în măsură să-şi îndeplinească angajamentele luate în 1918 faţă de Islanda, în virtutea tratatului federal semnat de cele două ţări. Islanda nu are intenţia să reînoiască tratatul federal, deşi ea nu socoteşte util, pentru moment, să anuleze complet unirea sa cu Danemarca şi să reorganizeze viaţa sa de stat pe baze noui, — măsură care, totuşi, va trebui să intervină la sfârşitul războiului în curs, cel mai târziu".

Iar în art. 2 şi ultimul se precizează că „Adunarea naţională islandeză proclamă intenţia sa de a face din Islanda o republică, imediat după denunţarea formală a uniunii sale cu Danemarca".

De fapt, separaţiunea s'a produs şi Islanda se consideră liberă să hotărască, atunci când va crede necesar, noua sa formă de guvernământ republicană.

Date fiind legăturile Islandei cu Marea Britanie şi Statele-Unite americane şi poziţia geografică ce o are această insulă în Atlanticul de nord, separaţiunea sa de fapt de Danemarca o pune în situaţia de a juca un rol însemnat în bătălia Atlanticului, ca bază de staţionare şi reaprovizionare pentru vasele americane şi engleze. Calea maritimă dela nordul Atlanticului ce leagă Statele-Unite şi Canada — dominion britanic — de Anglia, trece prin insulele Groenlanda şi Islanda. In ultimul timp marea insulă Groenlanda, care a aparţinut Danemarcei, a trecut sub dominaţia Statelor-Unite.

Această cale maritimă transatlantică cuprinde următoarele linii de navigaţiune pentru convoiurile ameri-

(Continuare în pag. 2-a)

Guvernul german cere Statelor-Unite rechemarea reprezentanţilor săi diplomatici dela Paris

Washington, 21 (Rador). — Corespondentul agenţiei „Havas Ofi" transmite:

Departamentul de stat anunţă că guvernul german a cerut Statelor Unite să recheme pe reprezentanţii săi diplomatici dela Paris, deoarece regiunea Parisului este considerată ca făcând parte din zona de operaţii.

Cercurile japoneze despre obiectul conversaţiilor dintre d-nii Matsuoka şi Grew

Tokio, 21 (Rador). — Corespondentul agenţiei „Havas OFI" transmite:

Cercurile bine informate cred a şti că conversaţia dintre d-nii Matsuoka, ministrul de afaceri străine al Japoniei, şi Grew, ambasadorul Statelor Unite la Tokio, a avut de obiect îndeosebi consecinţele pe care le-ar putea avea pentru Japonia eventuala intrare în vigoare a „convoaielor" pentru materialul de război expediat din Statele Unite spre Marea Britanie.

Intr'adevăr, se pare că d. Ott, ambasadorul Reichului la Tokio atrăsese mai înainte atenţia guvernului japonez asupra incidentelor pe cari, mai mult ca sigur, le-ar provoca intrarea în vigoare a acestui sistem. Din întâlnirea între vasele americane şi submarinele germane poate să se deslănţuie războiul, făcând să intre în aplicare astfel articolul 3 din pactul tripartit, obligând Japonia să meargă în război alături de aliaţi.

Se pare că în lumina acestei situaţii a decurs conversaţia între d-nii Matsuoka şi Grew.

Nu este exclus ca amânarea pentru ziua de 27 Mai a discursului pe care preşedintele Roosevelt urma să-l ţină la 14 Mai să fi avut vreo oarecare legătură cu avertismentele date guvernului japonez.

Trei declaraţii ale şefului cabinetului diplomatic al ministerului de externe spaniol

Madrid, 21 (Rador). — *Corespondentul agenţiei „D. N. B." comunică:*

Şeful cabinetului diplomatic al ministerului afacerilor străine a făcut presei următoarele trei declaraţii: 1) acordul dintre Spania şi Vatican a fost salutat cu cea mai mare satisfacţie; 2) recenta remaniere a guvernului nu a avut drept scop decât să dea politicii interne a ţării o orientare cât mai accentuată naţional-sindicalistă; 3) generalul Franco şi ministrul de externe, d. Serrano-Suner, au primit zilele trecute telegrame dela şefii de stat şi miniştri statelor Americei de Sud, prin care se exprimă speranţa că aceste state vor vedea Spania adoptând o atitudine mai determinată.

Caudillo şi ministrul afacerilor străine au răspuns că Spania nu şi-a schimbat atitudinea sa de politică externă şi că această politică va fi urmată după tradiţia istoriei Spaniei.

O PRECIZARE A GRUPULUI ETNIC GERMAN DIN ROMÂNIA

Oficiul de presă al grupului etnic german comunică:

Cercuri interesate, de altă naţionalitate, încearcă, de un timp încoace, să provoace agitaţie în rândurile germanilor din Banat, cu scopul de a nelinişti populaţia şi de a face atmosferă prielnică unei sdruncinări a actualei stări de stabilitate. Membrilor grupului etnic german li se trimit, dintr'o centrală, chiar lucrări de propagandă, menite să servească acestui scop.

Grupul etnic german din România previne cercurile interesate de a nu mai căuta să turbure prin asemenea încercări liniştea în această regiune de frontieră şi în deosebi buna înţelegere germano-română, care reprezintă un element fundamental al noului ordine în acest spaţiu. Grupul etnic german, ca factor disciplinat de ordine, nu cunoaşte altă lozincă decât pe cea a conducerii sale, care sună astfel: Raporturile stabile create de Führer trebuesc sprijinite din toate puterile sale contra intrigilor, pentruca războiul să poată fi câştigat cât mai curând posibil.

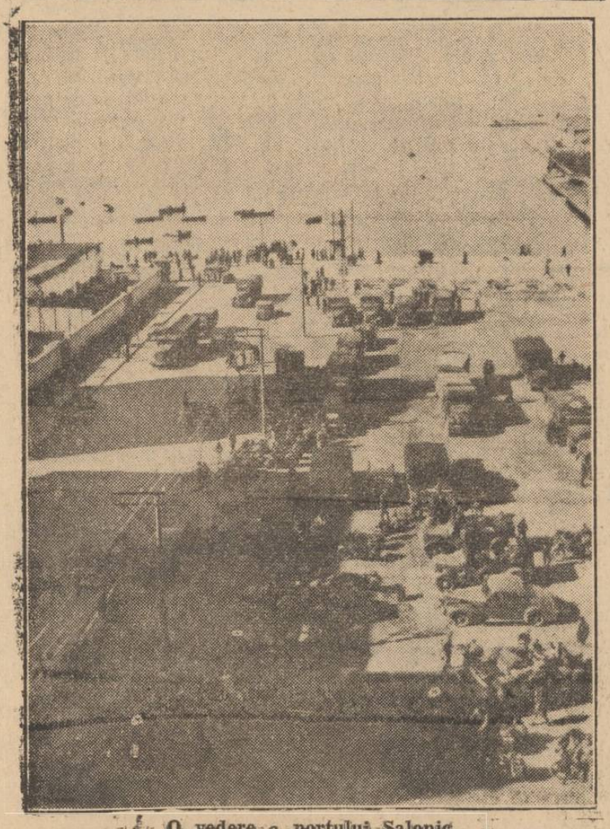

O vedere a portului Salonic

Cum se desfăşoară acţiunea forţelor germane impotriva insulei Creta

Colaborarea franco-germană

Prin telefon dela corespondentul nostru particular din Berlin

Berlin, 21. — Deoarece opinia publică germană nu a fost informată până acum de acţiunea începută Marţi împotriva insulei Creta, cercurile germane n'au adoptat nicio atitudine faţă de acest fapt.

Comandamentul armatei germane păstrează tradiţionala rezervă faţă de operaţiunile în desfăşurare, asupra cărora nu dă decât atunci informaţiuni când ele au ajuns la un anumit rezultat. Probabil că în acţiunea împotriva Cretei nu este încă cazul. Totuş, se crede că în curând se vor da ştirile respective. In mod obişnuit, toate acţiunile armatei germane au avut reuşita lor şi nu există niciun dubiu că şi în cazul Cretei se va ajunge la ţinta propusă. Nu se ascund însă marile greutăţi ce întâmpină această acţiune. In primul rând, pe insula Creta se află numeroase trupe greceşti, indiene şi australiene şi acestea nu sunt trupe refugiate, ci trupe aduse cu mult mai înainte. Deasemenea, insula este bine fortificată. Nu există nicio îndoială că englezii vor căuta să folosească la maximum avantagiile provenite de superioritatea numerică a trupelor lor, cât şi de situaţia muntoasă a insulei.

Deasemenea, Anglia are posibilitatea de a aduce de pe aerodromurile din Egipt şi Cipru, numeroase forţe; poate transporta pe vase port-avion aparate de vânătoare, care să îngreuieze debarcarea trupelor germane. Afară de aceasta, flota britanică are posibilitatea să stăpânească coasta insulei Creta, lungă de 50 de km., cu tunurile grele de pe vasele de război. Dar şi de partea Germaniei există numeroase avantagii. Astfel, Germania are aerodromurile din apropiere, de unde se pot întreprinde în mod uşor, atacuri împotriva flotei britanice, concentrată la Creta.

La Berlin se crede că luptele vor fi serioase şi poate chiar de lungă durată, mai ales că momentul surprizei nu a jucat niciun rol.

Cu toată fermitatea şi indignarea, se resping afirmaţiile d-lui Churchil că trupele germane ar fi folosit uniforme neozeelandeze. Soldaţii germani erau îmbrăcaţi în uniforma obişnuită, cunoscută încă de acum câţiva ani de ataşaţii militari streini.

Ştiri din sursă britanică şi americană afirmă că germanii au folosit în atacul asupra insulei Creta, pentru prima oară, planoare, cari s'au dovedit ca foarte bune.

Agenţiile şi ziarele anglo-americane au declarat în comentariile lor că acţiunea împotriva insulei Creta este proba generală pentru invaziunea în Anglia. La Berlin nu se răspunde la această afirmaţie decât cu o mişcare din umăr, deoarece este vorba de chestiuni militare şi deci secrete.

Cercurile neutre observatoare nu au impresia că planurile de invazie ar juca vreun rol în discuţiile cercurilor germane informate, deoarece acţiunea împotriva insulei Creta este necesară din punct de vedere strategic şi din punct de vedere al stăpânirii comunicaţiilor. Germania şi Italia nu vor putea stăpâni pe deplin Marea Egee şi intrarea în Dardanele, cât timp Anglia va putea să turbure din insula Creta aceste legături.

In situaţia de azi, când comunicaţiile spre Orientul apropiat şi în special spre Siria, joacă un rol important, o acţiune împotriva Cretei era de aşteptat. Nu se poate şti câte trupe şi ce mijloace foloseşte Germania în acţiunea împotriva insulei Creta. Informaţiile britanice în această privinţă variază. Toate informaţiile britanice sunt însă de acord că pierderea insulei Creta va pune flota britanică din Mediterana orientală într'o situaţie extrem de dificilă.

❖

Nici asupra situaţiei din Sirla şi luptelor din Irak nu există la Berlin informaţiuni din sursă germană. Atitudinea politică a Reichului faţă de aceste probleme este complet clară. Din sursă streină, se ştie că Germania este nu numai cu toată simpatia de partea arabilor în lupta lor pentru libertate, dar că unele mici unităţi de aviaţie germană participă la aceste lupte, într'un mod oarecare. Din ştirile britanice reiese că şi aviatorii ruşi s'au pus ca voluntari la dispoziţia Irakului.

❖

Este exagerat să se vorbească despre o colaborare unitară activă militară între puterile Axei şi Franţa. Totuş, se înregistrează semne favorabile în urma convenţiei încheiată între Germania şi Franţa, convenţie asupra căreia opinia publică nu a fost încă informată. Energia cu care presa franceză cât şi cea germană răspund intenţiunilor americane de anexare a bazei franceze Dakar, lasă să se înţeleagă că există o convenţie precisă în această privinţă între Vichy şi Berlin. Nu se fac însă decât presupuneri, cari corespund însă cu o parte a ştirilor răspândite de agenţiile internaţionale. In orice caz, după mai puţin de un an dela încheierea armistiţiului, Franţa este pe cale a juca un rol corespunzător în noua Europă.

O nouă organizare a comunelor in Franţa

Vichy, 21 (Rador).— *S'a pus în studiu o nouă organizare a comunelor, în vederea redactării noului Constituţii, care va fi făcută de o comisiune specială a Consiliului Naţional.*

Mareşalul Pétain a şi desemnat pe membrii acestei comisiuni, printre cari figurează şi d-nii Jean Valadier, vice-preşedinte al Senatului; Jean Mistler, preşedintele comisiunii de politică externă; Jacques Bardoux, membru al Institutului şi senator, etc.

Pe de altă parte, vor participa la lucrările comisiunii şi personalităţi cari nu fac parte din Consiliul Naţional, dar aceasta numai în mod excepţional.

Declaraţiile d-lui Ante Pavelici despre situaţia actuală a Croaţiei

Agram, 21 (Rador). — O mare Adunare Naţională a noului stat independent croat s'a ţinut Miercuri la Agram, într'un cadru de mare sărbătoare.

Poglavnicul Ante Pavelici a ţinut un discurs programatic, în care a arătat mai întâi că situaţia de astăzi a Croaţiei se datoreşte atât rezistenţei şi spiritului de jertfă al croaţilor, cât şi sprijinului celor doi mari conducători ai puterilor Axei. Recunoştinţa Croaţiei pentru acest sprijin va fi veşnică.

Croaţia — a continuat d. Ante Pavelici — şi-a delimitat principalele frontiere, iar în curând vor fi delimitate şi celelalte. Astăzi statul independent croat este mai mare decât oricând.

Vorbind despre situaţia internă a Croaţiei, Poglavnicul a declarat că s'a terminat pentru totdeauna cu politica intereselor individuale şi că lozinca noului stat este: Ordine şi Muncă, după tradiţia croată şi după exemplul ţărilor aliate.

Incoronarea Regelui Croaţiei va constitui simbolul suveranităţii statului croat. Am oferit Coroana Croaţiei unui principe din Casa de Savoia şi vă pot asigura că el este persoana cea mai vrednică pentru a purta Coroana Regelui Zvonimir.

Noul Rege al Croaţiei va domni sub numele de Tomislav II şi va fi încoronat la Duvansko Polje.

După ce a aruncat o scurtă privire asupra organizaţiei administrative a ţării, Poglavnicul a subliniat accentuatul caracter agricol al Croaţiei şi a afirmat că baza vieţii economice a ţării o vor forma ţăranii.

Discursul d-lui Ante Pavelici a fost primit cu entuziasm de mulţime, care a ovaţionat frenetic numele celor doi conducători ai puterilor Axei.

30 milioane mahomedani din Extremul Orient vor veni în ajutorul Irakului

Peking, 21 (Rador). — Corespondentul agenţiei „D. N. B." transmite:

Participanţii la opt formidabile reuniuni mahomedane, la care au luat parte şi reprezentanţi străini, au votat rezoluţiuni prin care se felicită guvernul din Irak şi hotărîrea lui de a lua armele împotriva englezilor, duşmanul tradiţional al mahomedanilor.

Treizeci de milioane de mahomedani din Extremul Orient îşi afirmă simpatia lor pentru guvernul irakian şi-l asigură de tot ajutorul lor activ.

O telegramă de încurajare a fost expediată guvernului irakian.

LA CARTIERUL FUEHRERULUI

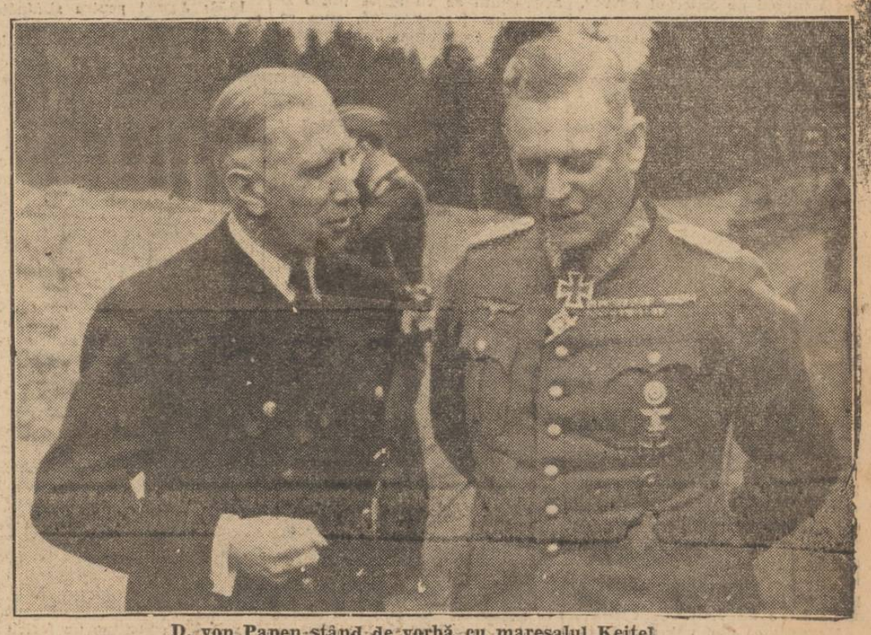

D. von Papen stând de vorbă cu mareşalul Keitel